

Major Tünde Kármén – Schneringer Dorka Anna
Játék, nyelv, kapcsolat – kutyával asszisztált foglalkozások az óvodai anyanyelvi nevelésben
Kutyás foglalkozás komplex tevékenységének a tervezete

A tevékenységet vezeti: óvodapedagógus

Korosztály, létszám: 5–6 éves gyermekek, 12 fő

A tevékenység helye: tornaszoba

A tevékenység ideje: 2025. november

A tevékenység témája: az időjárásnak megfelelő öltözködés, a késő őszi, kora téli időjárás jellemzői, a testrészek

A foglalkozás céljai:

- a kutya megszerettetése, az állatokkal való bánásmód gyakorlása;
- az irodalmi alkotások (vers) iránti pozitív viszonyulás alakítása;
- a mozgásigény kielégítése;
- szókincsbővítés.

A foglalkozás feladatai:

- **Anyanyelvi feladat:**
  - bővüljön a szókincsük az időjárási elemek és az öltözködés témakörében,
  - váljanak képessé a verbális információk befogadására és megértésére,
  - gyakorolják a helyes kiejtést, a megfelelő artikulációt.
- **Kognitív képességek és készségek fejlesztése:**
  - a fantázia fejlesztése,
  - a figyelem fejlesztése,
  - a gondolkodás fejlesztése (összehasonlítás, kategorizálás),
  - a problémamegoldó készség fejlesztése.

– **Szociális kompetenciák fejlesztése:**

- türelem,
- tolerancia,
- együttműködési képesség.

Módszerek:

- dicséret (egyéni és csoportos / verbális és nonverbális),
- segítségnyújtás,
- együttjátás,
- magyarázat,
- bemutatás,
- gyakorlás,
- ellenőrzés,
- hibajavítás,
- értékelés.

A foglalkozás eszközei: nyomtatott képek ruhákról, valódi ruhadarabok, kosár, karikák

Nevelési feladatok:

- türelemmel hallgassák végig a kéréseket, cselekedjenek ezeknek megfelelően;
- figyeljenek egymásra, szükség esetén segítsék társaikat a feladatmegoldások során;
- legyenek türelmesek, elfogadóak és bátorítóak a társaikkal szemben.

A tevékenység felépítése

FELADAT	A PEDAGÓGUS TEVÉKENYSÉGE	A KUTYA TEVÉKENYSÉGE	MÓDSZEREK, ESZKÖZÖK, DIFFERENCIÁLÁS
<p>Köszönőkör: Feladat leírása: A gyermekek egyesével szólítják nevén a kutyát. Aki szól neki, ahhoz odamegy a kutya. A gyermek leülteti a kutyát, majd jutalomfalatot ad neki. A gyermek megsimogathatja a kutyát, majd a kutya visszamegy a kör közepére a felvezetőjéhez. A gyermekek egymás után következnek. Elsajátítandó ismeretanyag: szociális rutin kialakítása. Készség- és képességfejlesztés: artikuláció, helyes kiejtés, türelem, önszabályozás, empátia. Tantárgyi koncentráció: anyanyelvi nevelés.</p>	<p>Kört alkot a gyermekekkel a kutya körül, majd ismerteti, bemutatja a játékot. Felhívja a gyermekek figyelmét, hogy hangosan, érthetően szólítsák meg a kutyát. Szükség esetén segítséget nyújt. Javasolt irányított kérdések a pedagógusnak/ felvezetőnek: Mit kell mondanunk a kutyusnak, hogy idejőjjön? Hogyan szólítod meg őt?</p>	<p>Aktív résztvevő, ha szólítják a gyerekek, odamegy hozzájuk.</p>	<p>Segítségnyújtás, biztatás, dicséret, bemutatás. Jutalomfalat. Differenciálás: a kutya hívásában, leültetésében. Azok számára kell segítséget nyújtani, akik félénkebbek, vagy nem elég hangosan hívják a kutyát. Elfogadható az is, ha a pedagógus is szólítja a kutyát, a gyermek pedig a jutalomfalatot adja neki.</p>
<p>Bemelegítés, ráhangolódás: Feladat leírása: A gyerekek a kutya körül futnak. Amikor a kutya ugat, akkor meg kell állniuk. Akin olyan ruhadarab van, amit a pedagógus mond, annak le kell guggolnia. Elsajátítandó ismeretanyag: ruhadarabok, testrészek ismerete. Készség- és képességfejlesztés: beszédértés, szókincsbővítés, nagymozgás, koordináció, téri tájékozódás, figyelem, reakcióképesség, akusztikus észlelés. Tantárgyi koncentráció: mozgás.</p>	<p>Különböző ruhadarabokat mond a gyermekeknek: zokni, sál, hosszú szárú nadrág, kalap, kesztyű, trikó, sapka. Javasolt irányított kérdések pedagógusnak/ felvezetőnek: Melyik testrészünkre húzzuk <i>(a ruhadarabot)</i>?</p>	<p>Passzív résztvevő, parancsra ugat.</p>	<p>Utasítás, magyarázat, segítségnyújtás, buzdítás, ismétlés, gyakorlás. Differenciálás: az anatómiai ismeretek kapcsán. Az egyéni képességek figyelembevételével elfogadhatóak az általánosabb válaszok is (például: a lábfejünkre helyett a lábunkra megnevezés).</p>

FELADAT	A PEDAGÓGUS TEVÉKENYSÉGE	A KUTYA TEVÉKENYSÉGE	MÓDSZEREK, ESZKÖZÖK, DIFFERENCIÁLÁS
<p>Kutya felöltöztetése: Feladat leírása: A felvezető segítségével beöltöztetik a gyermekek a kutyát. Eközben megnevezik a ruhadarabot, és azonosítják, hogy melyik testrésze való. Közös versmondás a kutyának, miután teljesen felöltöztették (Lackfi János: Öltözös). Elsajátítandó ismeretanyag: ruhadarabok, testrészek megnevezése, tudatosítása. Készség- és képességfejlesztés: szókincsbővítés, türelem, figyelem, fantázia, artikuláció, beszédmegértés, problémamegoldó készség. Tantárgyi koncentráció: a külső világ tevékeny megismerése, irodalmi nevelés.</p>	<p>Kiválasztja a gyermeket, aki ráadhatja a kutyára a ruhadarabot (zokni, sál, sapka, kesztyű, pulóver). Irányítja a beszélgetést, kérdéseket tesz fel. Javasolt irányított kérdések a pedagógusnak/ felvezetőnek: A kutyus melyik testrésze huzzuk fel a zoknit? Miért kell télen sapkát és sálat húzni? Melyik ruhadarabot húztuk a kutyus fejére? Milyen ruhadarab védi meg a nyakunkat a hidegtől? Hány darab zoknira lesz szüksége a kutyusnak?</p>	<p>Aktív résztvevő, engedi, hogy felöltöztessék.</p>	<p>Magyarázat, beszélgetés, együttjátászás, segítségnyújtás, dicséret, ismétlés, gyakorlás. Zokni, sál, sapka, kesztyű, pulóver. Differenciálás: a válaszadás során a mondat szerkezetek tekintetében. A kutya öltöztetésében a bátorság, az önbizalom és a motiváltság figyelembevételével.</p>
<p>Téli/nyári ruhák csoportosítása: Feladat leírása: A gyermekek leülnek a padra, és várják a kutyát. A kutya kosárral a szájában elvittük. Minden gyermek húz a kosárból egy képet. A képeken ruhadarabok vannak. Minden gyermeknek meg kell neveznie, hogy mit lát a képen, melyik testrésze huzzza, illetve melyik évszakban hordja (tél vagy nyár). A kék karikába a téli ruhákat, a sárgába a nyári ruhákat teszik, majd visszaülnek a padra. Addig húznak, amíg el nem fogynak a képek a kosárból. Közben a holt idő csökkentésére a többiek eléneklik a <i>Tarka kutya</i> című gyermekdalt (Kodály Zoltán – Károlyi Amy: Tarka kutya). Elsajátítandó ismeretanyag: ruhák, testrészek megnevezése, tudatosítása, halmazalkotás. Készség- és képességfejlesztés: türelem, figyelem, tolerancia, szókincsbővítés, gondolkodás (összehasonlítás, kategorizálás), vizuális észlelés, ok-okozati összefüggések. Tantárgyi koncentráció: irodalmi nevelés, külső világ tevékeny megismerése, ének-zene.</p>	<p>Leülteti a gyermekeket a padra, ismerteti, majd bemutatja a játékot. Koordinálja a gyermekeket, kérdéseket tesz fel nekik. Javasolt irányított kérdések a pedagógusnak/ felvezetőnek: Mit látsz a képen? Melyik testrésze huzzuk ezt a ruhadarabot? Mit gondolsz, ezt (<i>a ruhadarabot</i>) télen vagy nyáron hordjuk? Miért?</p>	<p>Aktív résztvevő, viszi a kosarat.</p>	<p>Bemutatás, segítségnyújtás, beszélgetés, gyakorlás, ismétlés, hibajavítás. Kosár, színes képek ruhadarabokról. Differenciálás: szükség szerint a kategorizálásnál előzetes segítségadás (például évszakot szimbolizáló képekkel). A válaszadás során a mondat szerkezetek tekintetében (indoklással bővített, alárendelő összetett mondatok vagy mellérendelő összetett mondatok alkalmazása a gyermek részéről).</p>

FELADAT	A PEDAGÓGUS TEVÉKENYSÉGE	A KUTYA TEVÉKENYSÉGE	MÓDSZEREK, ESZKÖZÖK, DIFFERENCIÁLÁS
<p>Simogatás: Feladat leírása: A gyermekek akkor simogathatják a kutyát, amikor téli ruhadarabot hallanak. A játék végén közösen elmondják a <i>Kis kezem</i> mondókát a kutyának. Elsajátítandó ismeretanyag: ruhadarabok azonosítása. Készség- és képességfejlesztés: beszédészlelés, beszédmegértés, szókincsbővítés, hallásfigyelem-empátia, együttműködő képesség, taktilis érzékelés. Tantárgyi koncentráció: irodalmi nevelés.</p>	<p>Két csoportra osztja a gyerekeket. A csoport egyik fele a kutya köré ül a padlóra, a többiek pedig a padra. Ruhadarabokat sorol. Akik nem simogatják első körben a kutyát, ők kézfeltartással jelzik, ha olyan ruhát hallanak, amelyet hűvös időben húzunk fel. A gyerekek egy kis idő múlva helyet cserélnek.</p> <p>Javasolt irányított kérdések a pedagógusnak/ felvezetőnek: A kalapot télen vagy nyáron hordjuk? Miért? Miért kell sapkát húznunk hűvös időben?</p>	<p>Aktív résztvevő, nyugodtan fekszik.</p>	<p>Gyakorlás, ismétlés, dicséret, buzdítás.</p> <p>Differenciálás: a biztosabb ismeretekkel rendelkező gyermekek egy csoportba kerüljenek, ők nem kapnak segítő kérdéseket, ha nem igénylik. Részükre többféle ruhadarabot lehet felsorolni, árnyaltabb válogatással (például: sportcipő – bakancs, mamusz – strandpapucs).</p>
<p>Bátorságpróba Feladat leírása: Minden gyermek lefekszik a földre, és kap egy jutalomfalatot valamelyik testrészére. Amikor minden gyermek elhelyezkedett, indul a kutya, és megkeresi a falatokat. Elsajátítandó ismeretanyag: a testrészek tudatosítása. Készség és képességfejlesztés: taktilis érzékelés, önszabályozás, bátorság, szókincsbővítés, laterális, testtudat. Tantárgyi koncentráció: anyanyelvi nevelés.</p>	<p>Segít kényelmesen, biztonságosan, kellő távolságra elhelyezkedni a gyermekeknek. Segít a felvezetőnek elhelyezni a jutalomfalatot a gyermekeken.</p> <p>Javasolt irányított kérdések a pedagógusnak/ felvezetőnek: Melyik testrészre tegyem a jutalomfalatot? Mutasd meg, kérlek, hol van a homlokod.</p>	<p>Aktív résztvevő, megkeresi a jutalomfalatot.</p>	<p>Buzdítás, segítségnyújtás.</p> <p>Jutalomfalat.</p> <p>Differenciálás: az elhelyezkedésben: a bátrabb gyermekek akár lehunyt szemmel le is feküdhettek a földre, kérhetik homlokukra is a jutalomfalatot, hogy érezzék a kutya érintését.</p>
<p>Elköszönés: Feladat leírása: A gyermekek körbeállják a kutyát, és mindenki kérhet tőle egy trükköt, majd megsimogathatja. Elsajátítandó ismeretanyag: a szociális rutin kialakítása. Készség- és képességfejlesztés: artikuláció, hangerő, türelem, problémamegoldó készség. Tantárgyi koncentráció: anyanyelvi nevelés.</p>	<p>Segít kialakítani a kört. Felhívja a figyelmet, hogy határozottan, kézzel vagy vezényszóval kommunikáljanak a kutyával.</p> <p>Javasolt irányított kérdések a pedagógusoknak/ felvezetőknél: Melyik trükköt kéred a kutyától? Mit kell mondanunk a kutyusnak, hogy forogjon?</p>	<p>Aktív résztvevő, megcsinálja a kért trükköt.</p>	<p>Segítségnyújtás, bemutatás, értékelés, dicséret, buzdítás, együttjátás.</p> <p>Differenciálás: a csendesebb, bizonytalanabb gyermekekkel közösen a pedagógus kérheti a trükköt.</p>

Saját készítésű eszközök

1. kép

Ruhadarabok rajzai eszközként (saját készítésű fénykép)

Irodalom

Forrai Katalin 1991. Ének az óvodában. Zeneműkiadó. Budapest.

Lackfi János 2016. *Ugrálóház*. Móra Könyvkiadó. Budapest. 8.

Lakos Judit 2016. *Varázsmancsok. A kutyás terápia játékos foglalkozásgyűjteménye*. Azúr Segítőkutyás Egyesület. Budapest.

Lakos Judit 2019. *Varázsmancsok 3. Mancsot bele! Játékos foglalkozásgyűjtemény a kutyás terápiás foglalkozások tervezéséhez bölcsődés korosztály számára*. Azúr Segítőkutyás Egyesület. Budapest.

(1) Ruhadarabok rajzainak sablonjai. Téli öltözködés – játékok a ruhadarabokkal – Játsszunk együtt! <https://jatsszunk-egyutt.hu/teli-oltozkodes/> (2025. április 30.)